בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטַ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן ר״ח ו׳ פָּרָשַׁת אֱמֹר תשפ״ח

קְרִיאַת הַתּוֹרָה

כִּנְתִינָתָהּ מִסִּינַי!

* * *

מו״ר שְׁלִיטַ״א אָמַר, שֶׁעִנְיַן קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וּבִפְרָט בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, הוּא דָּבָר נַעֲלֶה וְנוֹרָא מְאֹד, וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה וּבְרֶתֶת וּבְזִיעַ, כִּי הַקְּרִיאָה בַּתּוֹרָה הִיא כִּנְתִינָתָהּ מִסִּינַי מַמָּשׁ, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיַּקְהֵל רו.): **כַּד סָלִיק סִפְרָ־תּוֹרָה לְתַמָּן, כְּדֵין בָּעָאן כָּל עַמָּא לְסַדְּרָא גַּרְמַיְיהוּ לְתַתָּא, בְּאֵימָתָא בִּדְחִילוּ בְּרֶתֶת בְּזִיעַ, וּלְכַוְונָא לְבַיְיהוּ, כְּמָה דְּהַשְׁתָּא קָיְימִין עַל טוּרָא דְּסִינַי לְקַבְּלָא אוֹרַיְיתָא, וְיֵהוֹן צַיְיתִין וְיִרְכּוּן אוּדְנַיְיהוּ. וְלֵית רְשׁוּ לְעַמָּא לְמִפְתַּח פּוּמַיְיהוֹן, אֶפִילּוּ בְּמִילֵי דְּאוֹרַיְיתָא, וְכָל שֶׁכֵּן בְּמִלָּה אַחֲרָא, אֶלָּא כֻּלְּהוּ בְּאֵימָתָא, כְּמַאן דְּלֵית לֵיהּ פּוּמָא וְכוּ׳** [כְּשֶׁסֵּפֶר־תּוֹרָה עוֹלֶה לִמְקוֹמוֹ לְמַעְלָה לִקְרוֹת בּוֹ, אָז צְרִיכִין כָּל הָעָם לְהָכִין עַצְמָם לְמַטָּה, בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה וּבְרֶתֶת וּבְזִיעַ, וּלְכַוֵּן לִבָּם כְּאִלּוּ עוֹמְדִין עַכְשָׁו בְּהַר סִינַי וּמְקַבְּלִין אֶת הַתּוֹרָה, וְיִהְיוּ שׁוֹמְעִים וּמַטִּים אָזְנָם אֶל הַקְּרִיאָה, וְאֵין רְשׁוּת לִפְתֹּחַ אֶת הַפֶּה אֲפִלּוּ בְּדִבְרֵי תוֹרָה, וּמִכָּל־שֶׁכֵּן בְּדִבָּרִים אֲחֵרִים, אֶלָּא כֻּלָּם בְּאֵימָה, כְּמִי שֶׁאֵין לוֹ פֶּה וְכוּ׳]. וּמְסַיֵּם שָׁם הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ: **וְאָסִיר לְמִקְרֵי בְּסִפְרָא דְּאוֹרַיְיתָא, בַּר חַד בְּלְחוֹדוֹי, וְכֹלָּא צַיְיתִין וְשַׁתְקִין, בְּגִין דְּיִשְׁמְעוּן מִלִּין מִפּוּמֵיהּ, כְּאִילּוּ קַבִּילוּ לָהּ הַהִיא שַׁעֲתָא מִטּוּרָא דְּסִינַי** [וְאָסוּר לִקְרֹא בַּתּוֹרָה אֶלָּא רַק אָדָם אֶחָד לְבַד, וְכֻלָּם שׁוֹמְעִין וְשׁוֹתְקִין, כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ כֻּלָּם לִשְׁמֹעַ הַדִּבּוּרִים מִפִּיו, כְּאִלּוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה אָז מֵהַר סִינַי].

הֵיוֹצֵא לָנוּ מִזֶּה לְמַעֲשֶׂה, אָמַר מו״ר שְׁלִיטַ״א, שֶׁקְּרִיאַת הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָל שַׁבָּת הִיא כְּמוֹ נְתִינַת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי מַמָּשׁ, וְנִשְׁפָּעוֹת אָז הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת לְכָל הַשּׁוֹמְעִים אֶת הַקְּרִיאָה, וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַקְפִּיד לִקְרֹא אוֹ לִשְׁמֹעַ אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה כְּאִלּוּ עוֹמֵד אָז אֵצֶל הַר סִינַי וּמְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה מֵחָדָשׁ, וְאָסוּר חָמוּר לְשׂוֹחֵחַ אָז אֲפִלּוּ בְּדִבְרֵי תוֹרָה, קַל־וָחֹמֶר בְּדְבָרִים בְּטֵלִים שֶׁל מַה־בְּכָךְ!

וְאָמַר מו״ר שְׁלִיטַ״א, שֶׁבַּעֲוֹונוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, יֶשְׁנָהּ בְּעָיָה הַמְצוּיָה מְאֹד, שֶׁלּוֹקְחִים הַצְּבּוּר בַּעַל־קוֹרֵא שֶׁיָּכוֹל לִקְרֹא כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְעוֹד מַלְבִּישִׁים אֶת זֶה בְּמִצְוַת ״אָסוּר לְהַטְרִיחַ אֶת הַצִּבּוּר״, וְכָךְ גּוֹמְרִים מַהֵר אֶת קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כְּאִלּוּ זֶה חוֹב שֶׁצְּרִיכִין לְהִפָּטֵר מִמֶּנּוּ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְכֻלָּם נֶהֱנִים שֶׁגָּמְרוּ בִּזְרִיזוּת וְיָצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָם, וְהוֹלְכִים כְּבָר הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת קִדּוּשׁ...

וּמִן הָרָאוּי לָנוּ לְעַיֵּן בִּלְשׁוֹן הַתִּקּוּנֵי־זֹהַר (תִּקּוּן ג׳ מֵהַתִּקּוּנִים הָאֲחֵרוֹנִים, דַּף קמ:): **וּבְרִי, בְּוַדַּאי אִינוּן שְׁלוּחַיָּא דְּצִבּוּרָא, צְרִיכִין כַּד קָרָאן סֵפֶר תּוֹרָה דְּיַחְתְּכוּן מִלִּין, וְלָא יֵימְרוּן לְהוֹן בְּהַלְעָטָה, כְּגַוְונָא דְּעַרְבּ רַב דְּאִתְמַר בְּהוֹן הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם, וַהֲווֹ אָכְלִין בְּהַלְעָטָה, וּכְגַוְונָא דְּעִשָּׂו דְּאִתְמַר בֵּיהּ הַלְעִיטֵנִי נָא, וְלָא הֲווֹ טָחֲנִין לֵיהּ, אִתְמַר בְּהוֹן וְאַף**

ה׳ חָרָה בָּעָם [בְּנִי, בְּוַדַּאי אֵלּוּ שְׁלוּחֵי־צִבּוּר וּבַעֲלֵי־קוֹרֵא שֶׁקּוֹרִין בַּתּוֹרָה, צְרִיכִין לַחְתֹּךְ הַמִּלִּין, וְלֹא לוֹמַר אוֹתָם בְּהַלְעָטָה וּבִבְלִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אֵצֶל הָעֶרֶב רַב: הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם, שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים בְּהַלְעָטָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב אֵצֶל עֵשָׂו: הַלְעִיטֵנִי נָא, בְּלִי לְטָחֹן הָאֹכֶל הֵיטֵב, וּכְתִיב עֲלֵיהֶם: וְאַף ה׳ חָרָה בָּעָם וְגוֹ׳].

הֲרֵי מְפֹרָשׁ יוֹצֵא לָנוּ, שֶׁבַּעַל־קוֹרֵא צָרִיךְ חִתּוּךְ דִּבּוּר בָּרוּר, וּלְהַגִּיד כָּל מִלָּה בְּקוֹל - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמַע הַצִּבּוּר, וְלֹא לִבְלֹעַ מִלִּים תַּחַת הָאַף עַד שֶׁרֹּב הַצִּבּוּר אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ כְּלָל, כִּי כְּשֶׁהַקְּרִיאָה הִיא בְּאֹפֶן כָּזֶה - הָעִקָּר חָסֵר מִן הַסֵּפֶר, וְאֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁתִּהֵא הַקְּרִיאָה כְּדָגְמַת הַר סִינַי אִם בְּקִשֵּׁי שׁוֹמְעִים אֶת דִּבְרֵי הַבַּעַל־קוֹרֵא וְהַיּוֹצֵא מִפִּיו?!...

סִיֵּם מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, וְאָמַר: אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית־כְּנֶסֶת שֶׁבּוֹ יֵשׁ שְׁלִיחַ־צִבּוּר וּבַעַל־קוֹרֵא שֶׁקּוֹרֵא אֶת הַפָּרָשָׁה בְּאֹפֶן בָּרוּר, וְיכוֹלִים לִשְׁמֹעַ הֵיטֵב אֶת תֵּבוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְאוֹתוֹ זְמַן הוּא גַּם מַכְנִיס אֵיזֶה פְּנִימִיּוּת וְרֶגֶשׁ בְּמַה שֶׁהוּא קוֹרֵא, וְאֵין קְרִיאָתוֹ כְּמוֹ מְכוֹנָה... כִּי אָכֵן יֶשְׁנָם בַּעֲלֵי־קוֹרֵא שֶׁמַּמְחִים מְאֹד לְדַקְדֵּק בְּכָל הַנְּקֻדּוֹת וְהַטְּעָמִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל זֶה כְּמוֹ שֶׁיּוֹצֵא מִתּוֹךְ ׳מַחְשֵׁב׳ - בְּלִי שׂוּם רֶגֶשׁ וְכַוָּנָה כְּלָל, וּקְרִיאָתָם הִיא כְּגוּף בְּלִי נְשָׁמָה וְכוּ׳, מַה־שֶּׁאֵין־כֵּן אֵצֶל צַדִּיקִים וְעוֹבְדֵי ה׳, שֶׁאוּלַי בְּעֵת קְרִיאָתָם בַּתּוֹרָה לֹא הָיוּ כָּל־כָּךְ מְדַקְדְּקִים בְּכָל טַעַם וּבְכָל דָּגֵשׁ, וּמִלְּרַע וּמִלְּעֵיל וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲבָל הַקְּרִיאָה הָיְתָה מְלֵאָה עִם אוֹר וְהִתְעוֹרְרוּת, עַד שֶׁהָיוּ כָּל הַשּׁוֹמְעִים מִתְעוֹרְרִים בְּתִשׁוּבָה מִקּוֹל הַקְּרִיאָה הַטְּהוֹרָה, עַד שֶׁבֶּאֱמֶת נִדְמֶה לָהֶם כִּנְתִינָתָהּ מִסִּינַי; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִמְצֹא כָּזֶה בַּעַל־קוֹרֵא!

וּפַעַם דִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, מֵעִנְיַן הַמִּנְהָג שֶׁזּוֹרְקִים סָכָרִיּוֹת עַל חָתָן בְּעֵת שֶׁעוֹלֶה לַתּוֹרָה, וְאָכֵן הוּא מִנְהָג קָדוֹשׁ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, אַךְ הִזְהִיר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א לְבַל יִזְרְקוּ הַסָּכָרִיּוֹת לְכִוּוּן הַבִּימָה, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים פּוֹגְעִים בַּסֵּפֶר־תּוֹרָה וּבַבַּעַל־קוֹרֵא וְכוּ׳, וְהַדָּבָר מְהַוֶּה בִּזָּיוֹן־כְּבוֹד־הַתּוֹרָה [וּבִפְרָט כְּשֶׁהַבַּעַל־קוֹרֵא הוּא אִישׁ מוּרָם מֵעָם], וְעַל־כֵּן יִשָּׁמְרוּ הַזּוֹרְקִים לִזְרֹק הַסָּכָרִיּוֹת עַל הֶחָתָן בִּמְקוֹם מוֹשָׁבוֹ בְּעֵת שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה, אוֹ בְּדַרְכּוֹ לַעֲלִיַּת הַתּוֹרָה, אֶבֶל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁהוּא מַגִּיעַ לִסְמִיכוּת מְקוֹם קְרִיאַת הַתּוֹרָה - יַחְדְּלוּ מִלִּזְרֹק, וּבָזֶה יִהְיוּ נְצוֹלִים מִבִּזָּיוֹן הַתּוֹרָה וּמִבִּזָּיוֹן תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָעוֹמְדִים שָׁם אֵצֶל הַסֵּפֶר־תּוֹרָה, וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל!

הַנְהָגוֹת וַהֲלִיכוֹת קֹדֶשׁ בְּצֵל מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א – חַג שָׁבוּעוֹת [א׳]

׳קְרֶעפְּלָאךְ׳ שֶׁל שָׁבוּעוֹת

* מִנְהָג יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, שֶׁאוֹכְלִים בֶּחָג שָׁבוּעוֹת מַאֲכָל הַנִּקְרָא **׳קְרֶעפְּלָאךְ׳**, וְכֵן בִּשְׁלֹשָׁה זְמַנִּים נוֹסָפִים בַּשָּׁנָה: פּוּרִים, עֶרֶב יוֹם־כִּפּוּר, הוֹשַׁעְנָא־רַבָּא. וּבִשּׁוֹנֶה מֵאֵלּוּ הַזְּמַנִּים, שֶׁבָּהֶם אוֹכְלִים ׳קְרֶעפְּלָאךְ׳ מְמֻלָּא בְּבָשָׂר, בֶּחָג שָׁבוּעוֹת אוֹכְלִין אוֹתוֹ מְמֻלָּא בִּגְבִינָה, בִּסְעֻדַּת הֶחָלָב.

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁהָיָה רָגִיל בְּפִי צַדִּיקִים לוֹמַר: **״בְּכָל פַּעַם שֶׁמַּכִּים - אוֹכְלִים קְרֶעפְּלָאךְ״**; בְּפוּרִים - מַכִּים אֶת הָמָן. בְּעֶרֶב יוֹם־כִּפּוּר - מַכִּים בַּוִּדּוּי ׳עַל חֵטְא׳ (בְּתִפְלַּת מִנְחָה). בַּהוֹשַׁעְנָא־רַבָּא - חוֹבְטִין הַהוֹשַׁעְנוֹת עַל הַקַּרְקַע. וּמֵעַתָּה נִשְׁאֶלֶת הַשְּׁאֵלָה: **מָה מַּכִּים בֶּחָג שָׁבוּעוֹת?**

עָנָה וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: **בֶּחָג שָׁבוּעוֹת מַכִּים אֶת הַיֵּצֶר־הָרָע!** לָמָּה? כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ בַּתּוֹרָה הָרִאשׁוֹנָה בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁעִקַּר הַכְנָעָתוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר־הָרָע הוּא עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת **וָא״ו**, וְאוֹת **ו׳** הִיא צוּרַת מַקֵּל הַמַּכֶּה וּמַכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר־הָרָע; עַיֵּן־שָׁם.

נִמְצָא, אִם בֶּחָג הַשָּׁבוּעוֹת זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, יַחַד עִם זֹאת מְקַבְּלִים אֶת כֹּחַ הַהַכָּאָה לְהַיֵּצֶר־הָרָע, וּבְוַדַּאי שַׁפִּיר יֵשׁ לוֹ מַכּוֹת גְּדוֹלוֹת וְנֶאֱמָנוֹת בֶּחָג שָׁבוּעוֹת... אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהַכּוֹת אֶת יִצְרוֹ הָרַע, וְלֵילֵךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר־הַטּוֹב!